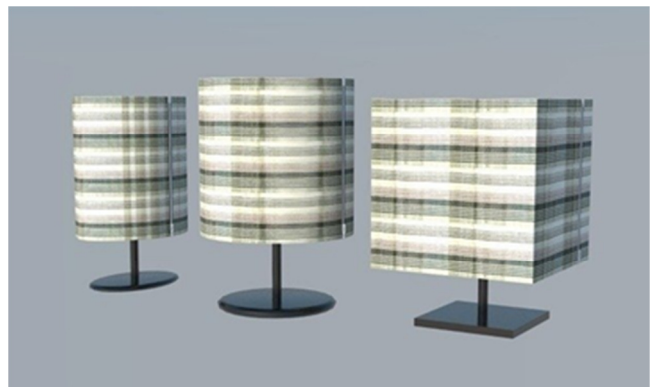
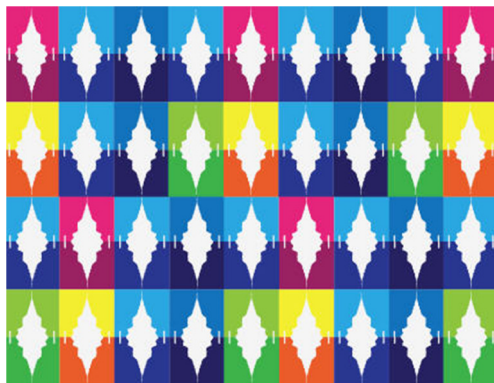

รายงานฉบับสมบูรณ์

ไอซีที เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

สัญญาเลขที่ ABCUP5611

สนับสนุนโครงการโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

จิตรัตน์ เขียวสุวรรณ และ คณะ

2558

รายงานฉบับสมบูรณ์

ไอซีที เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

คณะผู้ดำเนินการ

สังกัด

1) ผศ.ดร.ฐิติรัตน์ เชี่ยวสุวรรณ	หัวหน้าโครงการ	มหาวิทยาลัยพะเยา
2) ดร.นครินทร์ ชัยแก้ว	ผู้ดำเนินการโครงการ	มหาวิทยาลัยพะเยา
3) นางสาวนุชรรัตน์ ยะชะระ	ผู้ประสานงานโครงการ	มหาวิทยาลัยพะเยา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สัญญาเลขที่ ABCUP5611
ไอซีที เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน
รายงานฉบับสมบูรณ์

รายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2557 ถึง 30 กุมภาพันธ์ 2558 (ขอขยายระยะเวลา)

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน: ผศ.ดร.ฐิติรัตน์ เชี่ยวสุวรรณ

หน่วยงาน: คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา

วัตถุประสงค์ของโครงการ:

- ส่งเสริมการทำวิจัยและการบริการวิชาการโดยใช้องค์ความรู้ทางด้านไอซีทีไปพัฒนาและแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ของอำเภอภูกามยาวจังหวัดพะเยา
- ส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุง ศิลปและวัฒนธรรม และแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอ ของมหาวิทยาลัยพะเยา
- ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง
- สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยและการบริการวิชาการให้นักวิจัยของคณะ

คณะผู้ดำเนินโครงการ

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา

1) ผศ.ดร.ฐิติรัตน์ เชี่ยวสุวรรณ	หัวหน้าโครงการ
2) ดร.นครินทร์ ชัยแก้ว	ผู้ดำเนินการโครงการ
3) นางสาวนุชรรัตน์ ยะชะระ	ผู้ประสานงานโครงการ
4) นางสาวธนพร ใจเย็น	ผู้ประสานงานในพื้นที่

ที่ปรึกษาโครงการ

ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา

สาขาวิชาความปลอดภัยทางอาหารในธุรกิจเกษตร

คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ประสานงานในพื้นที่

1) คุณธนพร ใจเย็น

พัฒนาชุมชน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

รายละเอียดผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนงานโดยสรุป

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน
1. กลุ่มนักวิจัยจัดการประชุมกลุ่มร่วมกับผู้ประกอบกรเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย	1. ประเด็นปัญหาวิจัยและการให้บริการวิชาการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน 2. หัวข้อวิจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน	1. กลุ่มนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเข้าประชุมกลุ่มร่วมกับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนของอำเภอภูพานยาว 2. กลุ่มนักวิจัยได้ประเด็นปัญหาเพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยงบประมาณรายได้คณะฯ
2. เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยและการบริการวิชาการที่มีความสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณวิจัยรายได้ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ข้อเสนอโครงการวิจัย	ข้อเสนอโครงการวิจัย ที่เสนอของบประมาณ 1. ศักยภาพของห่วงโซ่ข้อมูลสินค้าชุมชนเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หัวหน้าโครงการ : นายรัตน์ศักดิ์ เพ็งชะตา งบประมาณ 50,000 บาท 2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายนครเดช ชัยแก้ว งบประมาณ 50,000 บาท 3. การศึกษาและพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายวิสูตร แก่นเมือง งบประมาณ 50,000 บาท
3. การทำสัญญาสนับสนุนโครงการวิจัย	สัญญาสนับสนุนโครงการวิจัย	การทำสัญญาสนับสนุนปี 2557 2 โครงการ

กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลการดำเนินงาน
4.การจัดการประชุม เพื่อ ร าย ง า น ความก้าวหน้าการ ด ำ เ นื น ก าร โครงการวิจัย	รายงานความก้าวหน้า โครงการวิจัยที่ได้รับ การสนับสนุน	รายงานความก้าวหน้าเรียบร้อยแล้ว
5. การจัดเวทีเพื่อ นำเสนอผลงานวิจัย โครงการวิจัย	การนำเสนอผลงานวิจัย ที่ได้รับการสนับสนุน	นำเสนอผลงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนผ่าน นิทรรศการโครงการ 1 คณะ 1 โมเดล ณ เทศบาล ตำบลจุน และ งานประชุมวิชาการพะเยาวิจัย ครั้งที่ 4

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1
บทนำ	3
วัตถุประสงค์	4
พื้นที่เป้าหมาย	4
แนวคิด	5
การดำเนินงาน	5
ผลการดำเนินงาน	6
1. การสำรวจภาคสนามและการประชุมกลุ่ม	6
2. โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ปี 2557	10
3. โครงการบริการวิชาการ	38
สรุปผลโครงการ	41
1. สรุปผล	41
2. ปัญหาและข้อจำกัด	42
ภาคผนวก	44

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการ “ไอซีที เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักวิจัยของคณะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนางานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ได้จริง ผ่านประเด็นด้านการพัฒนาและจัดการผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา จากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างคณะมหาวิทยาลัย และสำนักงาน AB-Creative สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อที่จะผลิตผลงานวิจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ที่มีการบูรณาการการเข้ากับการบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ของชุมชนตามแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอ

การดำเนินการในระยะที่ผ่านมาประกอบด้วยการศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอภูพานยาวจังหวัดพะเยา จากการประชุมกลุ่มระหว่างนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความสนใจที่จะทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และได้ทำการลงภาคสนามเพื่อไปยังกลุ่มประกอบการที่มีความพร้อมและความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) กลุ่มทอผ้าบ้านร่องปอ 2) กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านร่องปอ และ 3) กลุ่มเย็บปักถักร้อย (คนพิการบ้านเจน)

ผลจากการดำเนินงานสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการทุกกลุ่มมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกระบวนการวิจัยกับนักวิจัยของคณะด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตนเอง เนื่องจากยังขาดในเรื่องของความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านร่องปอ มีความต้องการความรู้ที่จะสามารถนำมาใช้ในการทอลายผ้าในรูปแบบใหม่ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าของกลุ่มยังมีลักษณะลายผ้าไม่กี่รูปแบบ จึงมีความต้องการที่จะให้กลุ่มนักวิจัยที่มีความสนใจนำลักษณะหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประกอบการทอลายผ้าของกลุ่ม และในกลุ่มของผู้พิการมีความต้องการที่จะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ทำจากวัสดุท้องถิ่น เนื่องจากผลิตภัณฑ์กระเป๋ากลุ่มจัดเก็บขึ้นมานั้นไม่ได้มีความแตกต่าง หรือมีจุดเด่นที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ ในพื้นที่ และมีข้อเสียเปรียบเรื่องกำลังการผลิตเนื่องจากข้อจำกัดด้านร่างกาย เป็นต้น

ผลจากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม มีนักวิจัยที่สนใจพัฒนาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนในหลายประเด็น ทั้งประเด็นเรื่องของการออกแบบลายผ้า อัตลักษณ์ท้องถิ่นที่จะนำมาประกอบการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการส่งเสริมศักยภาพในการพัฒนาของกลุ่ม และมีการส่งข้อเสนอโครงการวิจัยงบรายได้คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3 โครงการ และได้รับการพิจารณาสนับสนุนโครงการวิจัยงบรายได้คณะฯ ดังนี้

ปีงบประมาณ 2557 (2 โครงการ)

1. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายนครเศ ชัยแก้ว งบประมาณ 50,000 บาท
2. การศึกษาและพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายวิสูตร แก่นเมือง งบประมาณ 50,000 บาท

ปีงบประมาณ 2557 (1 โครงการ)

1. ศักยภาพของห่วงโซ่อุปทานสินค้าชุมชนเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หัวหน้าโครงการ : นายรัตนธศักดิ์ เพ็งชะตา งบประมาณ 50,000 บาท

จากข้อมูลการสำรวจภาคสนามคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดทำโครงการบริการวิชาการเพื่อบูรณาการเข้ากับโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของอำเภอกงหรา ได้แก่ โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา งบประมาณ 150,000 บาท ที่มีการดำเนินการกิจกรรมบริการวิชาการ 2 กิจกรรมในพื้นที่อำเภอกงหรา ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชน และกิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce นอกเหนือจากนั้นยังบูรณาการเข้ากับโครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ โครงการปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา ระยะที่ 1 งบประมาณ 20,000 บาท ที่ทำการศึกษาถึงองค์ความรู้ ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชาวบ้าน ที่จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างเอกลักษณ์ และจุดเด่นของผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ของอำเภอกงหราได้

ผลการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณรายได้คณะฯ 2 โครงการ และโครงการบริการวิชาการ 1 โครงการ ได้ผ่านขั้นตอนของการทำสัญญาสนับสนุนทุนวิจัย การรายงานความก้าวหน้า และการนำเสนอผลการดำเนินโครงการวิจัยและโครงการบริการวิชาการเสร็จสิ้นแล้ว

บทนำ

ตามพันธกิจของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ต้องการพัฒนา ด้านการวิจัยที่เน้นการสร้างปัญญาารวมหมู่ (Collective Intelligence) เคียงคู่ชุมชน โดยมีนโยบายส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้และสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จะนำไปสู่การบูรณาการการวิจัย กับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนได้อย่างแท้จริง

จากแนวนโยบายดังกล่าว ทางคณะฯ ได้มีความต้องการที่จะพัฒนางานวิจัย และการบริการ วิชาการที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และแก้ไขปัญหาของพื้นที่ อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็น พื้นที่ดำเนินการโครงการ 1 คณะ 1 อำเภอ ของคณะ จากการเข้าไปศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่ แท้จริงของพื้นที่ ผ่านโครงการ “การสังเคราะห์ปัญหาและถอดบทเรียนรู้ภายใต้การดำเนินงานโครงการ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา” ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยพะเยา (มพ.) เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงถอดบทเรียนรู้จากตัวอย่างที่ดีจากการดำเนินงานโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแบบ ABC รวมถึง ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการจากพื้นที่ที่ต้องการให้เข้าไปศึกษาและแก้ไข ผ่านกระบวนการวิจัยและ การบริการวิชาการของคณะ พบว่า แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านกระบวนการวิสาหกิจชุมชน เป็นแนวทางที่ทางชุมชนในพื้นที่เห็นว่าจะสามารถยกระดับรายได้ เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และพึ่งพา ตนเองได้ จากการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ สามารถจำหน่ายและหารายได้ให้แก่ชุมชน โดยภาพรวมของการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จะเติบโตอย่างเห็น ได้ชัด จะเห็นได้จากการสนับสนุนจากนโยบายต่างๆ จากทางภาครัฐ ทำให้เกิดกลุ่มผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ชุมชนของอำเภอภูกามยาวเพิ่มขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีมากกว่า 40 กลุ่ม ในพื้นที่ ซึ่งจะ ประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย ทั้งผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่ง กาย ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และเครื่องประดับ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรท้องถิ่น แต่ถ้าพิจารณาในระดับหน่วย ย่อยของแต่ละผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการยังประสบปัญหาในเรื่องของคุณภาพสินค้า ผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ขาดจุดเด่นและจุดขายส่งผลให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) มี ประสิทธิภาพในการผลิตที่ต่ำ อุปสรรคในด้านการตลาดและช่องทางจำหน่าย และการจัดการองค์กร

จากปัญหาและความต้องการดังกล่าว คณะฯ จึงได้จัดทำโครงการ “เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน” เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักวิจัยของคณะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนางานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ได้จริง ผ่านประเด็นด้านการพัฒนาและจัดการผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา จากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างคณะฯ มหาวิทยาลัย และสำนักงาน AB-Creative สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อที่จะผลิตผลงานวิจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ที่มีการบูรณาการเข้ากับการบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ของชุมชนตามแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอ โดยผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนและต่อยอดองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

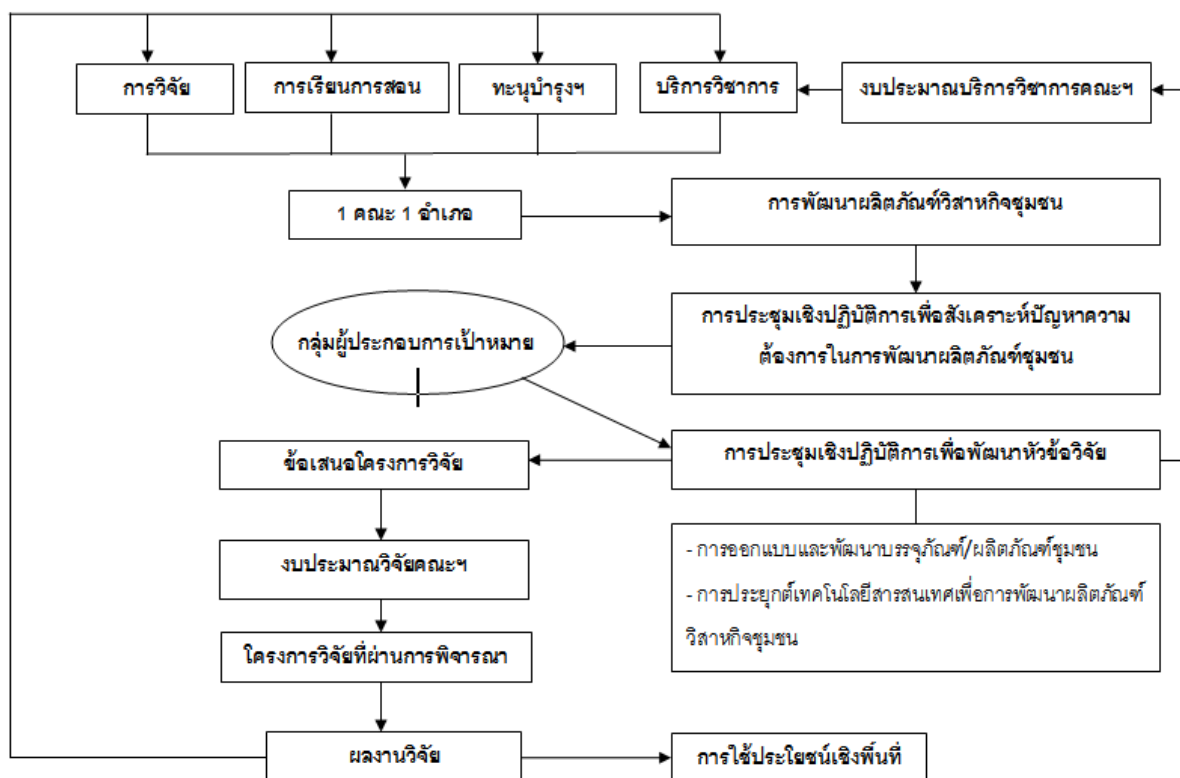
วัตถุประสงค์

- 2.1 ส่งเสริมการทำวิจัยและการบริการวิชาการโดยใช้องค์ความรู้ทางด้านไอซีทีไปพัฒนาและแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ของอำเภอกุฉินารายณ์จังหวัดพะเยา
- 2.2 ส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอ ของมหาวิทยาลัยพะเยา
- 2.3 ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ได้จริง
- 2.4 สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยและการบริการวิชาการให้นักวิจัยของคณะ

พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินโครงการ ได้แก่ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

แนวคิด

การดำเนินงาน

5.1 จัดการประชุมกลุ่มร่วมกันระหว่างนักวิจัยคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับหน่วยงาน ชุมชนของพื้นที่อำเภอกุ๊กมายาว ในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการจัดการผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

1) นักวิจัย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

- กลุ่มนักวิจัยทางด้านการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์ชุมชน
- กลุ่มนักวิจัยทางด้านการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาและ

จัดการผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

2) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ที่ดูแลงานด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนของอำเภอภูพานยาว

3) กลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน อำเภอภูพานยาว ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

5.2 กลุ่มนักวิจัยจัดการประชุมกลุ่มร่วมกับผู้ประกอบการเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย

5.3 การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาหัวข้อวิจัยจากข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมา

5.4 เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยและการบริการวิชาการที่มีความสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณวิจัยรายได้ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5.5 การจัดการประชุมเพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย

5.6 การทำสัญญาสนับสนุนโครงการวิจัย

5.7 การจัดการประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการโครงการวิจัย

5.8 การจัดเวทีเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยโครงการวิจัย

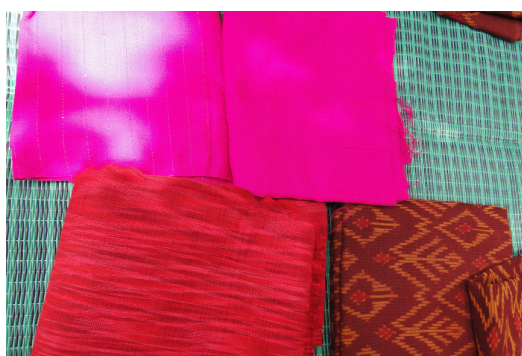
ผลการดำเนินงาน

6.1 การสำรวจภาคสนามและการประชุมกลุ่ม

ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอภูพานยาวจังหวัดพะเยา จากการประชุมกลุ่มระหว่างนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความสนใจที่จะทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และได้ทำการลงภาคสนามเพื่อไปยังกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความพร้อมและความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) กลุ่มทอผ้าบ้านร่องปอ 2) กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านร่องปอ และ 3) กลุ่มเย็บปักถักร้อย (คนพิการบ้านเจน)

การประชุมกลุ่มเพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

กลุ่มทอผ้าบ้านร่องปอ และผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านร่องปอ และผลิตภัณฑ์

กลุ่มเย็บปักถักร้อย (คนพิการบ้านเจน) และผลิตภัณฑ์

ผลจากการดำเนินงานสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการทุกกลุ่มมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกระบวนการวิจัยกับนักวิจัยของคณะด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตนเอง เนื่องจากยังขาดในเรื่องของความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านร่องปอ มีความต้องการความรู้ที่จะสามารถนำมาใช้ในการทอลายผ้าในรูปแบบใหม่ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าของกลุ่มยังมีลักษณะลายผ้าไม่ที่รูปแบบ จึงมีความต้องการที่จะให้กลุ่มนักวิจัยที่มีความสนใจนำลักษณะหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประกอบการทำลายผ้าของกลุ่ม และในกลุ่มของผู้พิการมีความต้องการที่จะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ทำจากวัสดุท้องถิ่น เนื่องจากผลิตภัณฑ์กระเป๋ากลุ่มจัดเย็บขึ้นมานั้นไม่ได้มีความแตกต่าง หรือมีจุดเด่นที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ ในพื้นที่ และมีข้อเสียเปรียบเรื่องกำลังการผลิตเนื่องจากข้อจำกัดด้านร่างกาย เป็นต้น

ผลจากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม มีนักวิจัยที่สนใจพัฒนาหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนในหลายประเด็น ทั้งประเด็นเรื่องของการออกแบบลายผ้า อัตลักษณ์ท้องถิ่นที่จะนำมาประกอบการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการส่งเสริมศักยภาพ

ในการพัฒนาของกลุ่ม และมีการส่งข้อเสนอโครงการวิจัยงบรายได้คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3 โครงการ และได้รับการพิจารณาสนับสนุนโครงการวิจัยงบรายได้คณะฯ ดังนี้

ปีงบประมาณ 2557 (2 โครงการ)

1. การศึกษาและพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายวิสูตร แก่นเมือง งบประมาณ 50,000 บาท
2. การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายนครเรศ ชัยแก้ว งบประมาณ 50,000 บาท

ปีงบประมาณ 2558 (1 โครงการ) (รอกการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ)

1. ศักยภาพของห่วงโซ่ข้อมูลสินค้าชุมชนเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หัวหน้าโครงการ : นายรัตนธศักดิ์ เพ็งชะตา งบประมาณ 50,000 บาท

จากข้อมูลการสำรวจภาคสนามคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดทำโครงการบริการวิชาการเพื่อบูรณาการเข้ากับโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของอำเภอกุฉินารายณ์ ได้แก่ โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา งบประมาณ 150,000 บาท ที่มีการดำเนินการกิจกรรมบริการวิชาการ 2 กิจกรรมในพื้นที่อำเภอกุฉินารายณ์ ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชน และกิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce นอกเหนือจากนั้นยังบูรณาการเข้ากับโครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ โครงการปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ระยะที่ 1 งบประมาณ 20,000 บาท ที่ทำการศึกษาถึงองค์ความรู้ ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชาวบ้าน ที่จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างเอกลักษณ์ และจุดเด่นของผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ของอำเภอกุฉินารายณ์ได้

6.2 โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ปี 2557

6.2.1 การศึกษาและพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุมภวาปี จังหวัดพะเยา (หัวหน้าโครงการ: นายวิสูตร แก่นเมือง)

1. ที่มาและความสำคัญ

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้กำหนดการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นแนวทางหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างการผลิตให้สมดุลและยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญคือ การเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการ โดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผสมผสานกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นไทย ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมีความ สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่ได้้นำเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นกระบวนการ “คิดอย่างสร้างสรรค์” และ “สร้างแรงบันดาลใจจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สั่งสมของสังคม” เพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและเชื่อมโยงไปสู่การสร้างคุณค่าทางสังคม (รายงานการศึกษาเบื้องต้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กันยายน 2552)

ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เป็นองค์ประกอบหนึ่งของทุนทางสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องด้วยประเทศไทยมีความโดดเด่นและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีผู้มีความรู้ ด้านภูมิปัญญาไทยมากมายกระจายอยู่ทุกพื้นที่ ซึ่งหากสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากทุนดังกล่าวได้อย่างเต็มที่แล้ว ก็จะสามารถสร้างสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย (ChanNas Thitayan, มกราคม 2555)

อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม (Cultural Industries) เป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่มีการขยายตัว และมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมาก สามารถสร้างสินค้าใหม่ๆ ที่มีคุณค่าได้อย่างต่อเนื่อง โดยอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม จะให้ความสำคัญกับการใช้อัตลักษณ์หรือภูมิปัญญาเป็น แรงบันดาลใจในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อการออกแบบสินค้าและบริการที่สามารถ แสดงและบ่งชี้สัญลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิต ของชุมชนและสังคมในภูมิภาคนั้น อย่างประสานสอดคล้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าผลผลิตเข้าสู่ระบบธุรกิจ โดยในปัจจุบันอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม ไม่เพียงแต่เป็น ภาคอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูงในโลกของการค้า แต่ยังมีศักยภาพในการสร้างงาน สร้าง รายได้และคุณภาพชีวิตให้กับชุมชน ซึ่งส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางสังคม และเป็นการดำรงไว้ ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) ได้อย่างยั่งยืน (อัต

ลักษณะไทย ทุนความคิด ทุนสร้างสรรค์. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, กันยายน 2555)อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม ในท้องถิ่นต่างจังหวัดจะรู้จักกันในรูปแบบผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในสภาวะการแข่งขันที่อยู่ในยุคตราสินค้า จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนที่สอดคล้องกับประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน กลุ่มเป้าหมายสามารถจำแนกผลิตภัณฑ์ต่างจากคู่แข่งอย่างไร

อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดพะเยา มีถนนสายหลักเชื่อมมาจากอำเภอเมืองพะเยา ออกไปยังจังหวัดเชียงราย และยังมีทางแยกไปทางอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้มาจากการค้าขายสินค้าเกษตร ประชาชนเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ คือ การทำบุญสลากภัต การแห่ไม้ค้ำสี ประเพณีมันส์การพระธาตุดอยภูขวาง ศาสนสถานที่สำคัญคือ พระธาตุภูขวาง วัดพระธาตุดอยจุก วัดพระธาตุปู่อ พระธาตุภูพานยาว พระธาตุลานเตี้ย แหล่งน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำอิง อ่างเก็บน้ำร่องตั่ว มีผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจผลิตภัณฑ์ชุมชน อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์จากใยกล้วย ผ้าทอพื้นบ้าน สรากลั่นชุมชน ไม้ประดับไม้ตกแต่งไฟมงคล และผลิตภัณฑ์จำพวกอาหาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอำเภอภูพานยาวมีทำเลที่ตั้งที่เดินทางสะดวกไม่ไกลจากอำเภอเมืองพะเยา และมีแหล่งท่องเที่ยว ศาสนสถาน ประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตยังคงรูปแบบเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีการส่งเสริมและรวมกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนอยู่พอสมควร แต่จากการลงพื้นที่สำรวจของผู้วิจัยพบว่าการประยุกต์เอาอัตลักษณ์ที่อยู่ในวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ให้กลายมาเป็นสินค้าและบริการที่โดดเด่นในอำเภอภูพานยาวยังมีอยู่จำนวนน้อยเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนของภูมิภาคอื่น

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นในอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา จึงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดขึ้นประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาวิเคราะห์และเผยแพร่คุณค่าอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอำเภอภูพานยาว และแนวทางในการประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และยังสามารถประยุกต์ ถ่ายทอดความงดงามของอัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งต่อจากอดีต สู่งานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชนที่ร่วมสมัยตรงกับผู้บริโภค ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังถือเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา จากระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์โครงการ

2.1 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

2.2 เพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่นอำเภอกุฉินารายณ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์
รัฐวิสาหกิจชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการวิจัยการพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น
เพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน คือ อัตลักษณ์ท้องถิ่นในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

3.1 ขอบด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการศึกษาลักษณะท้องถิ่นในเขตอำเภอกุ
ฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

3.2 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

ประชากร (Population) คือ กลุ่มอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น ในอำเภอกุฉินารายณ์
จังหวัดพะเยา โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มย่อยคือ กลุ่มอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สัมผัสได้ และ
กลุ่มอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สัมผัสไม่ได้

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ กลุ่มอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น โดยใช้การสุ่ม
ตัวอย่างแบบการเลือกกลุ่มแบบวิจาร์ณญาณ หรือ แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นอัตลักษณ์ทุน
วัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา จำนวน 3 อัตลักษณ์

2) ประชากรกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนวิเคราะห์ความพึงพอใจ

ประชากร (Population) กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาค้นคว้า คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ใน
อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา และกลุ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา และ
กลุ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง
แบบการเลือกกลุ่มแบบวิจาร์ณญาณ หรือ แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

1) การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้ อุตสาหกรรมทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่น ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มอุตสาหกรรมทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สัมผัสได้ และกลุ่มอุตสาหกรรมทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สัมผัสไม่ได้

1.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มประชากรวิจัย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบการเลือกกลุ่มแบบวิจาร์ณญาณ หรือ แบบเจาะจง (Judgment or Purposive Sampling)

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมท้องถิ่น ทุนทางวัฒนธรรม ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา และวิธีการสร้างเครื่องมือ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานอันเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามขอบเขตเนื้อหา

2.2 สร้างแบบสอบถามหาอุตสาหกรรมท้องถิ่นอำเภอกงหรา ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา ที่เหมาะสมกับคุณค่าทางวัฒนธรรม

2.3 สร้างแบบประเมินหาอุตสาหกรรมท้องถิ่นอำเภอกงหรา ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาอุตสาหกรรมท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ ดังนี้

- หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ
- ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้มาจากการใช้แบบสอบถาม ดังนี้

- ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม “หาอัตลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์
รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา” โดยนำไปสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายในอำเภอภูพาน
ยาว จังหวัดพะเยา

- นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.3 เก็บข้อมูลภาคสนามลงพื้นที่สำรวจเชิงลึกทางด้านอัตลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับการ
การพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

3.4 สำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบประเมินต่างๆ ที่สร้างไว้ และแบบ
ประเมินรูปแบบจากกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางการวิจัย

4) การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำวิเคราะห์ข้อมูล
ตามจุดมุ่งหมายและประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตของเนื้อหา ตามขั้นตอนดังนี้

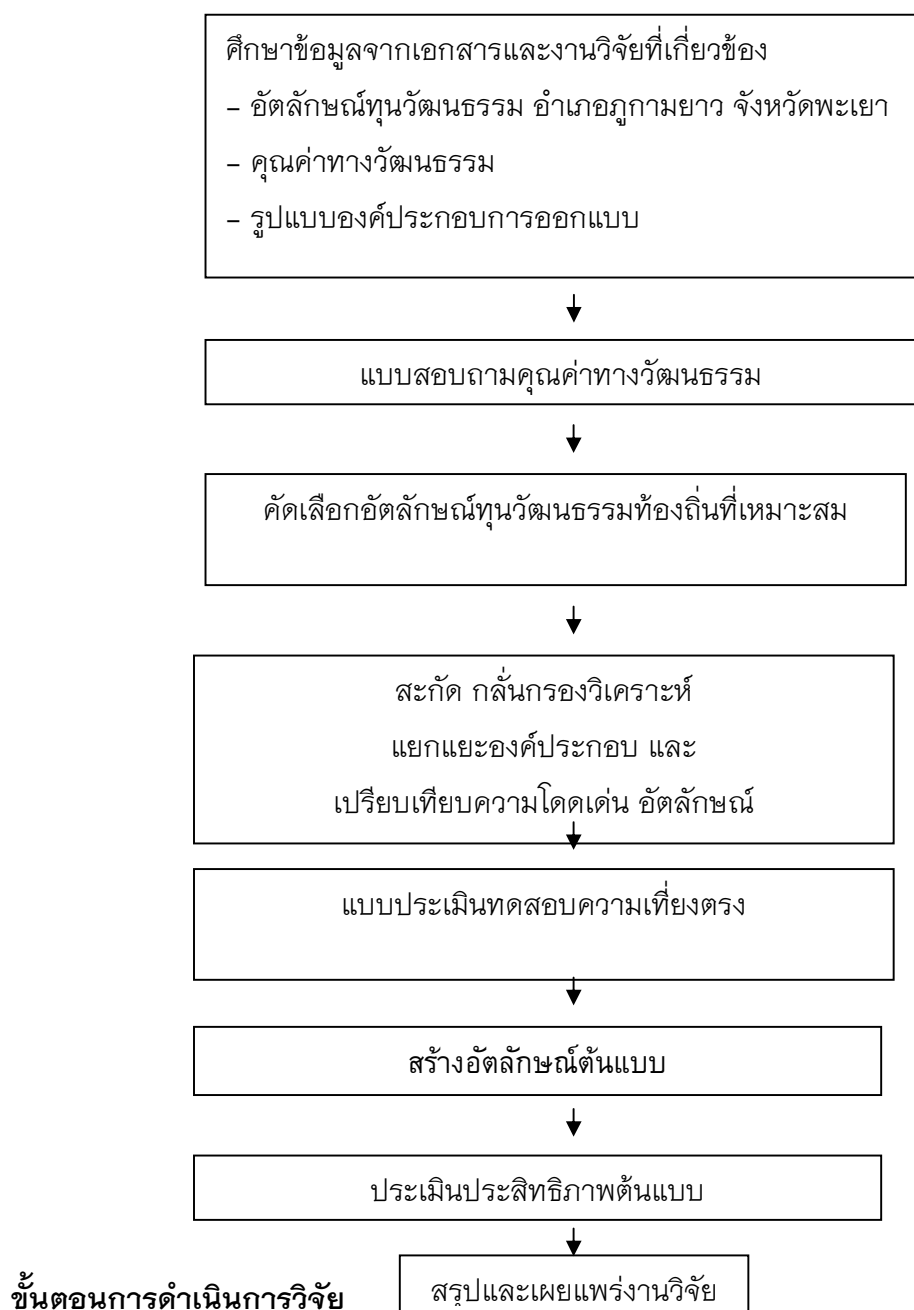
4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แบบสอบถามมาทำการจัดระบบข้อมูล

4.2 ทำการวิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ในการวิเคราะห์ข้อมูล
แบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นการประเมินแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน
ออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคอร์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2540: 114) ดังนี้

5 หมายถึง	ระดับดีมาก
4 หมายถึง	ระดับดี
3 หมายถึง	ระดับพอใช้
2 หมายถึง	ระดับควรปรับปรุง
1 หมายถึง	ระดับใช้ไม่ได้

กำหนดเกณฑ์ การแปลความหมาย ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับดีมาก
3.51 – 4.50	ระดับดี
2.51 – 3.50	ระดับพอใช้
1.51 – 2.50	ระดับต้องปรับปรุง
1.00 – 1.50	ระดับใช้ไม่ได้

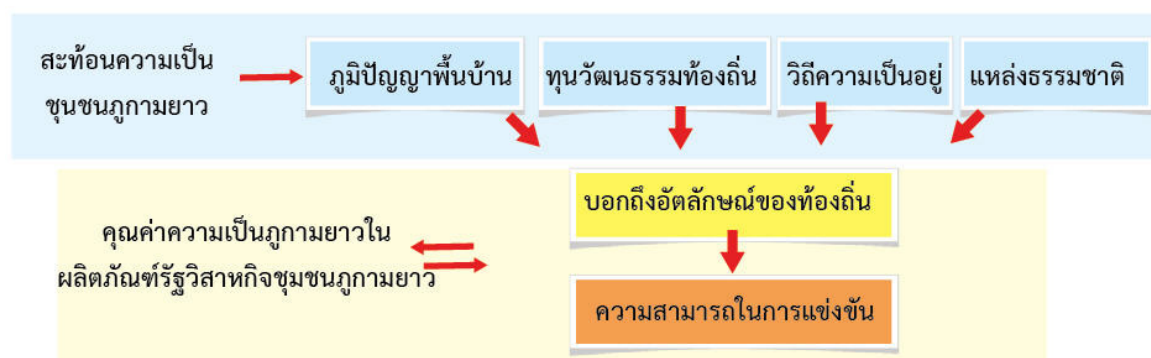
โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อเฉพาะด้าน แล้วรวบรวมทุกด้านนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบการวิเคราะห์

4.3 สังเคราะห์ข้อมูล นำผลการวิเคราะห์หาอัตลักษณ์ท้องถิ่นอำเภอกุฉินารายณ์ ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ที่เหมาะสมกับคุณค่าทางวัฒนธรรม

4.4 กระบวนการพัฒนาออกแบบอัตลักษณ์ท้องถิ่นอำเภอกุฉินารายณ์ ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ที่เหมาะสมกับคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยการสกัด วิเคราะห์ แยกแยะหาองค์ประกอบที่โดดเด่น

4.5 ประเมินรูปแบบอัตลักษณ์ท้องถิ่นอำเภอกุฉินารายณ์ ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.8 จัดทำรายงานสรุปและ เผยแพร่งานวิจัย

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

5. ตัวอย่างการพัฒนาอัตลักษณ์

5.1 วัดพระธาตุดอยจุก

พระธาตุดอยจุกเป็นเจดีย์แปดเหลี่ยม ศิลปะล้านนา มีซุ้มจระนำทั้งแปดทิศ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปางประธานพร ตามตำนานเล่าต่อกันมาว่า พระพุทธเจ้าเสด็จมาพัก ณ บริเวณที่ตั้งของพระธาตุ ซึ่งที่แห่งนี้ชาวบ้านเรียกกันว่า ดอยจุก หมายถึง หยด วัดพระธาตุดอยจุกตั้งอยู่บนเขาที่อด่งเจน ทางเข้าวัดอยู่เลยจากทางเข้าวัดพระธาตุปูไปประมาณ 1.5 ก.ม. อยู่ทางซ้ายมือ เมื่อเดินทางมาจากเมืองพะเยา

๑

คุณค่าดั้งเดิม

๒

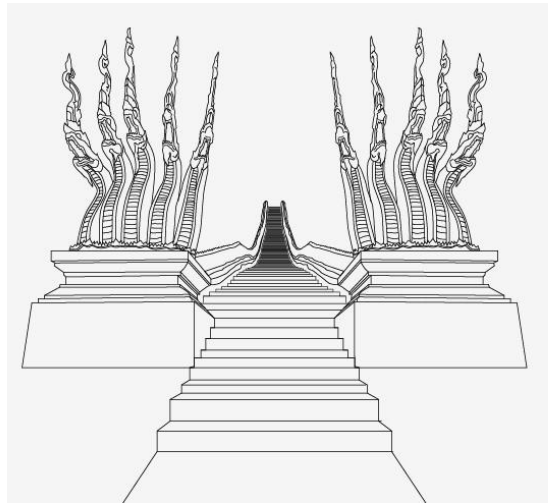
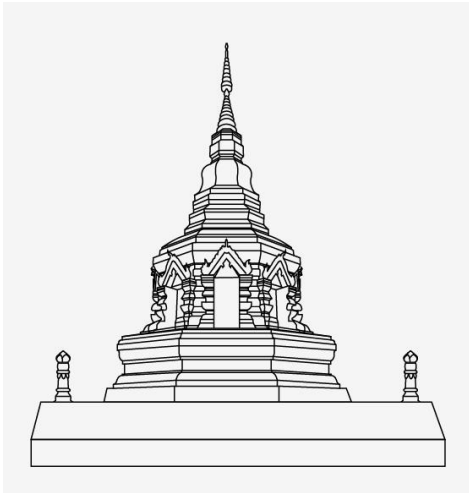
พัฒนาสู่อัตลักษณ์

การวิเคราะห์โครงสร้าง

- ลายต้นแบบ

- โครงสร้างสวดลาย

- เรขศิลป์ ๒ มิติ

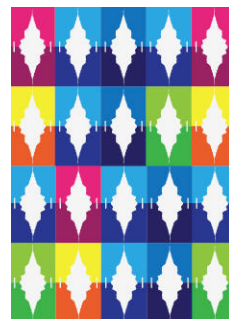
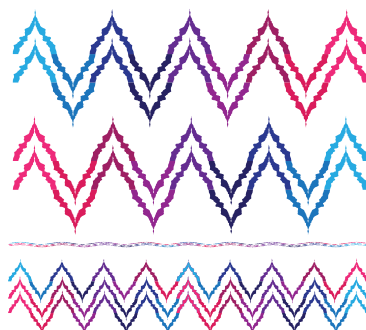

- การประยุกต์เพื่อการสร้างสรรค้ออกแบบ ๒ มิติ

๓ การประยุกต์ใช้

- ตัวอย่าง การประยุกต์ใช้อัตลักษณ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายขึ้นอยู่กับ
กับการสร้างสรรค์ของนักออกแบบ

5.2 ผลไม้หน่ยหน้า

ถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักเดิมของอำเภอภูพานยาวจังหวัดพะเยา โดยจะมีรสชาติ หอม หวาน มัน โดยช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ชาวสวนจะนิยมนำมาวางขายตามข้างทาง ทำให้สะดุดตาเป็นที่รู้จัก คนต่างพื้นที่นิยมซื้อไปรับประทานและเป็นของฝากไปในตัว

๑

คุณค่าดั้งเดิม

๒

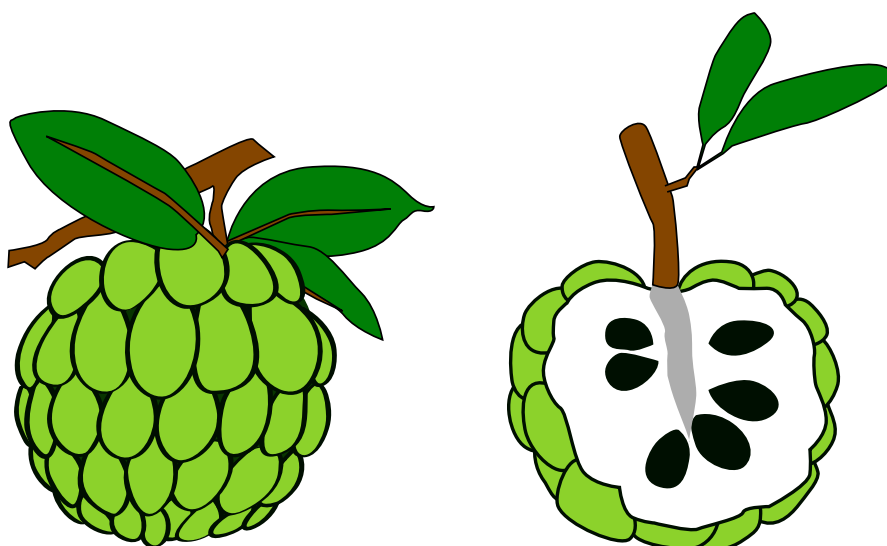
พัฒนาสู่อัตลักษณ์

การวิเคราะห์โครงสร้าง

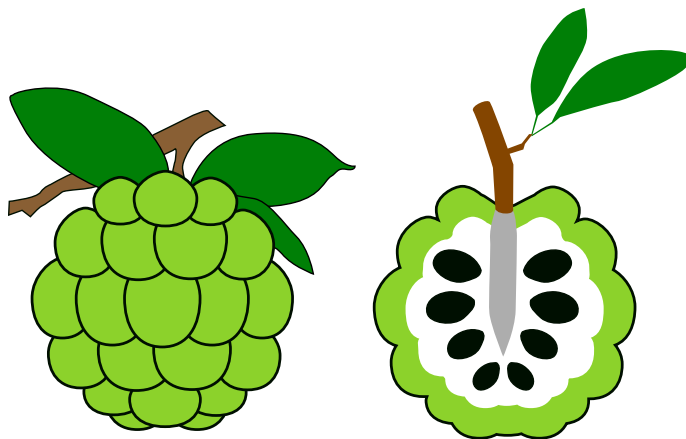
- ลายต้นแบบ

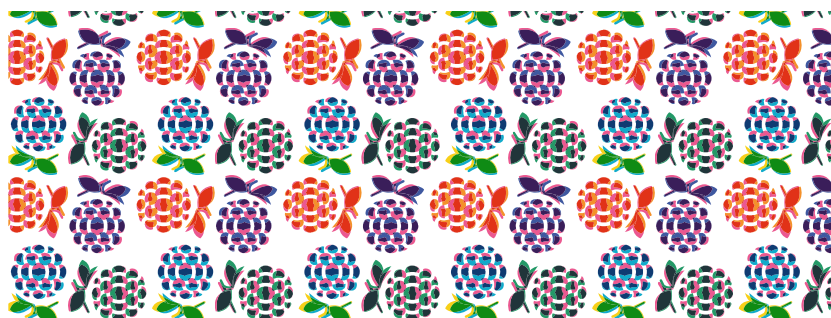
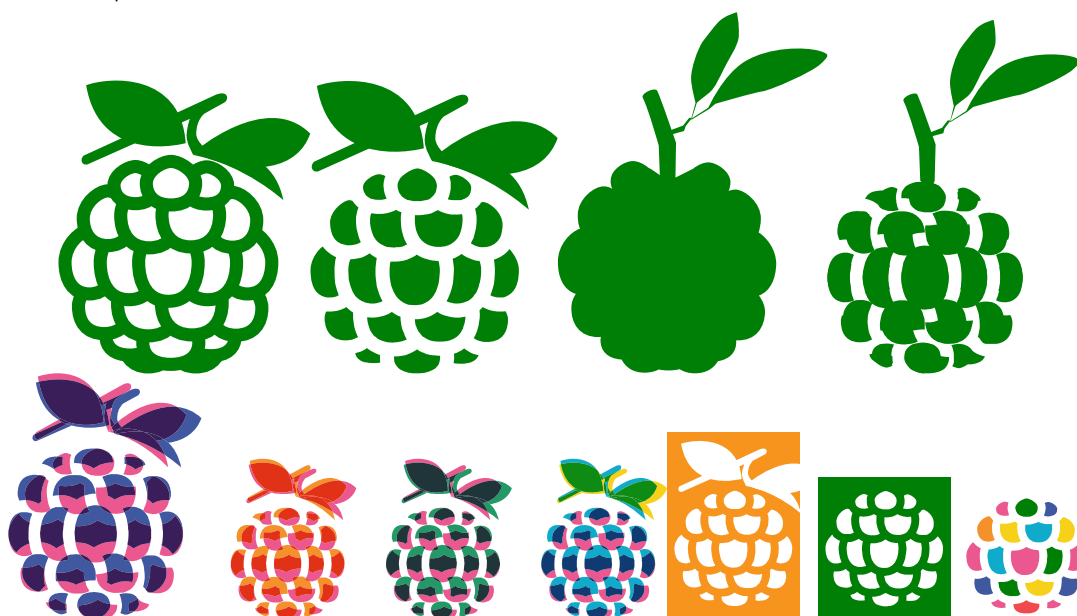
- โครงสร้างลวดลาย

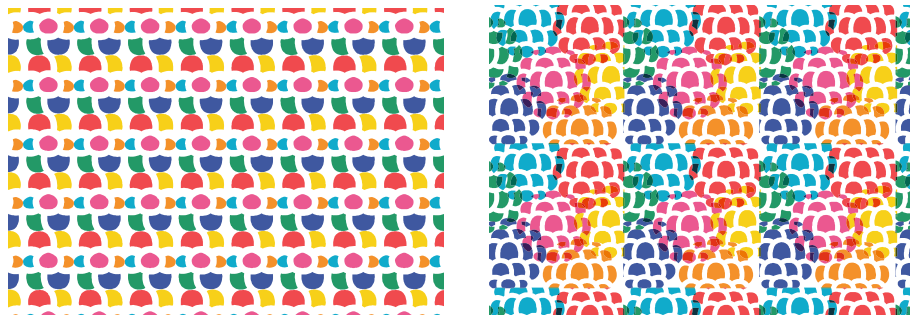

- เรขศิลป์ ๒ มิติ

- การประยุกต์เพื่อการสร้างสรรค์ออกแบบ ๒ มิติ

๓ การประยุกต์ใช้

- ตัวอย่าง การประยุกต์ใช้อัตลักษณ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายขึ้นอยู่กับ การสร้างสรรค์ของนักออกแบบ

5.3 วัดพระธาตุปูปอ

ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านสันป่ากอก ต.ดงเจน กิ่งอ.ภูพานยาว ตามตำนานถือกันว่าวัดแห่งนี้เป็นวัดที่วัดน้องกับวัดพระเจ้าตนหลวง (วัดศรีโคมคำ) ทุกปีจะมีประเพณีรดน้ำพระธาตุ ประเพณีสงกรานต์ และประเพณีประกวดเทพีดอกเปา

๑

คุณค่าดั้งเดิม

๒ พัฒนาสู่อัตลักษณ์

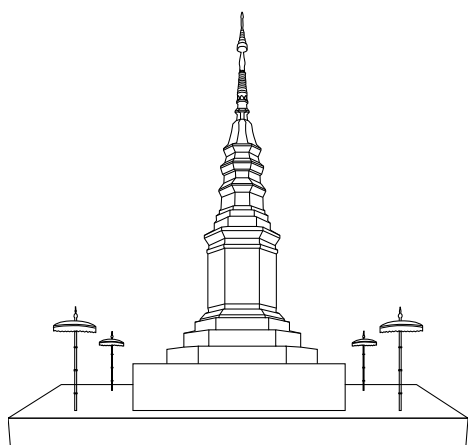
การวิเคราะห์โครงสร้าง

- ลายต้นแบบ

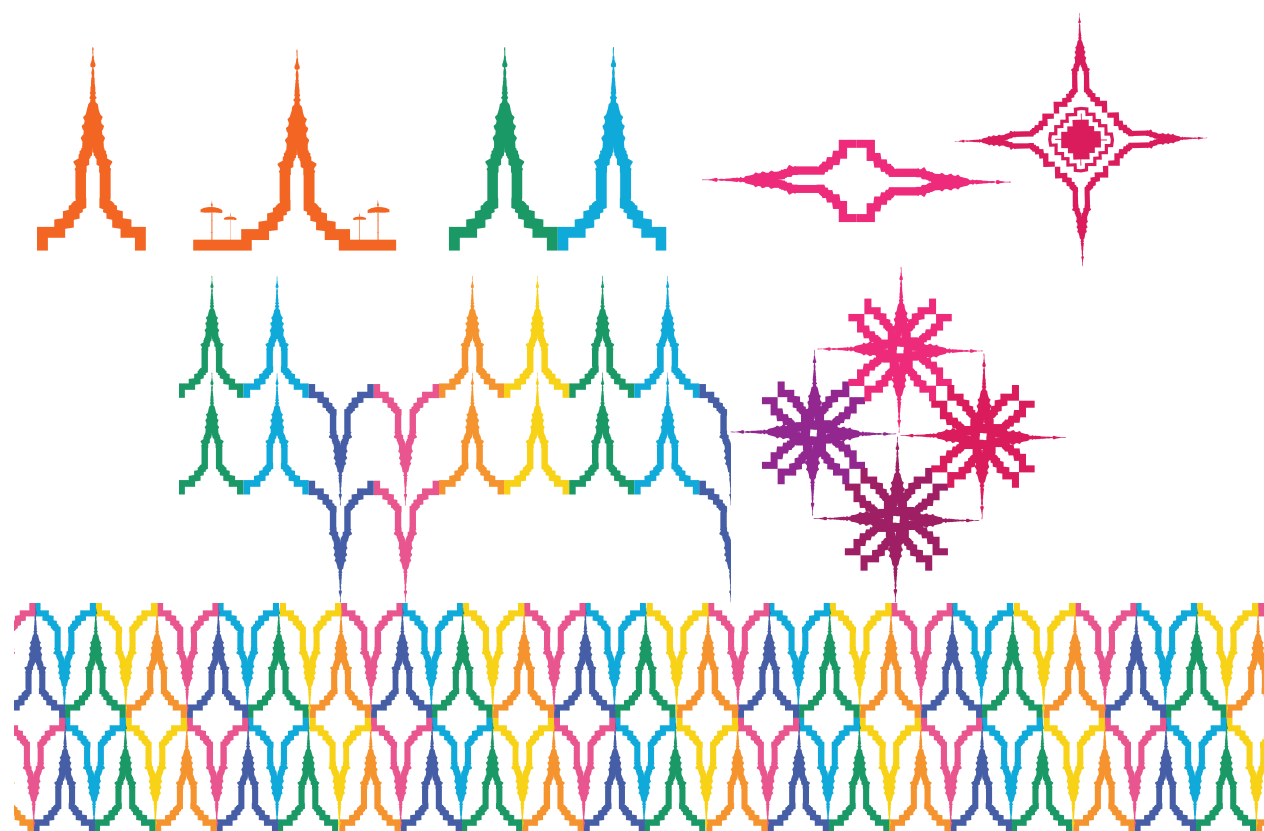

- โครงสร้างลดทอน

• เรขศิลป์ ๒ มิติ

- การประยุกต์เพื่อการสร้างสร้อยออกแบบ ๒ มิติ

๓ การประยุกต์ใช้

- ตัวอย่าง การประยุกต์ใช้อัตลักษณ์กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายขึ้นอยู่กับ
กับการสร้างสรรค์ของนักออกแบบ

6.2.2 การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา (หัวหน้าโครงการ: นายนครเรศ ชัยแก้ว)

1. ที่มาและความสำคัญ

ตามพันธกิจของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ต้องการพัฒนาด้านการวิจัยที่เน้นการสร้างปัญญาารวมหมู่ (Collective Intelligence) เคียงคู่ชุมชน โดยมีนโยบายส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาความรู้และสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จะนำไปสู่การบูรณาการการวิจัย กับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนได้อย่างแท้จริง

จากแนวนโยบายดังกล่าว ทางคณะฯ ได้มีความต้องการที่จะพัฒนางานวิจัย และการบริการวิชาการที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และแก้ไขปัญหาของพื้นที่ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการ 1 คณะ 1 อำเภอ ของคณะ จากการเข้าไปศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ ผ่านโครงการ “การสังเคราะห์ปัญหาและถอดบทเรียนสู่ภายใต้การดำเนินงานโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบ ABC อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา” ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยพะเยา (มพ.) เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงถอดบทเรียนจากตัวอย่างที่ดีจากการดำเนินงานโครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแบบ ABC รวมถึงศึกษาถึงปัญหาและความต้องการจากพื้นที่ที่ต้องการให้เข้าไปศึกษาและแก้ไข ผ่านกระบวนการวิจัย และการบริการวิชาการของคณะ พบว่า แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านกระบวนการวิสาหกิจชุมชน เป็นแนวทางที่ทางชุมชนในพื้นที่เห็นว่าจะสามารถยกระดับรายได้ เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ จากการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถจำหน่ายและหารายได้ให้แก่ชุมชน โดยภาพรวมของการผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่จะเติบโตอย่างเห็นได้ชัด จะเห็นได้จากการสนับสนุนจากนโยบายต่างๆ จากทางภาครัฐ ทำให้เกิดกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนของอำเภอกุฉินารายณ์เพิ่มขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีมากกว่า 40 กลุ่ม ในพื้นที่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย ทั้งผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่ง

กาย ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และเครื่องประดับ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรท้องถิ่น แต่ถ้าพิจารณาในระดับหน่วยย่อยของแต่ละผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการยังประสบปัญหาในเรื่องของคุณภาพสินค้า ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ขาดจุดเด่นและจุดขายส่งผลให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) มีประสิทธิภาพในการผลิตที่ต่ำ อุปสรรคในด้านการตลาดและช่องทางจำหน่าย และการจัดการองค์กร

กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) ตำบลดงเจน อำเภอกาบเชิง จังหวัดพะเยา เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่เกิดจากการรวมกลุ่มสมาชิกของคนพิการในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศักยภาพกลุ่มคนพิการและผู้ด้อยโอกาสในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และอยู่ร่วมกับทุกคนในสังคมได้อย่างมีคุณค่า โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของกลุ่มจะเป็นผลิตภัณฑ์ของใช้ เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (รูปที่ 1) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนของอำเภอกาบเชิง จังหวัดพะเยา พบว่า กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) ประสบกับปัญหาด้านการผลิตซึ่งแตกต่างจากกลุ่มคนปกติทั่วไป ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมีความคล้ายคลึงกับของบุคคลอื่นที่มีอยู่ในตลาดทั่วไป 2) กลุ่มผู้ผลิตขาดข้อมูลของกลุ่มผู้ซื้อในตลาด 3) กลุ่มผู้ผลิตขาดทักษะในการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากกลุ่มผู้ผลิตรายอื่นๆ 4) ขาดช่องทางจัดจำหน่าย และ 5) มีข้อจำกัดทางด้านปริมาณการผลิตเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านร่างกายเมื่อเทียบกับกลุ่มคนปกติทั่วไป

รูปที่ 1 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ของกลุ่มคนพิการ (บ้านเจน)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตซึ่งเป็นกลุ่มคนพิการและด้อยโอกาสในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความ

เหมาะสมกับทักษะและความสามารถในการผลิต และมีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อในตลาดเป้าหมาย รวมถึงเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดทั้งในเขตและนอกเขตพื้นที่

2. วัตถุประสงค์โครงการ

2.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกุมภวาปี จังหวัดพะเยา ให้สอดคล้องกับศักยภาพในการผลิตของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส และความต้องการของตลาด

2.2 สร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้สู่กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกุมภวาปี จังหวัดพะเยา ได้เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นในอำเภอกุมภวาปี จังหวัดพะเยา

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

3.1 การศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มผู้ผลิต กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) โดยการประชุมกลุ่มร่วมกับกลุ่มผู้ผลิต และทำการศึกษาวิเคราะห์ประเภทของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาใช้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยมุ่งเน้นสภาพการออกแบบในพื้นที่เป้าหมาย ด้านการตลาด การผลิตที่สามารถเพิ่มมูลค่า ตรงกับแนวโน้มของตลาดในปัจจุบัน

3.2 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีความเหมาะสม สวยงาม สอดคล้องกับศักยภาพในการผลิตของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส และความต้องการของตลาด

3.3 การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการออกแบบและพัฒนา โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกกับกลุ่มนักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาในด้านการใช้งาน ความสวยงาม คุณค่า ราคา และมีเอกลักษณ์น่าสนใจ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) ตำบลดงเจน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดพะเยา จำนวน 10 คน

2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 3 คน

3) กลุ่มประชาชน นักท่องเที่ยว รวมถึงร้านที่จัดจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดพะเยา จำนวน 100 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบประเมินด้านการออกแบบสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

2) แบบประเมินระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์

4.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และการออกเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิในภาคสนาม โดยการเข้าพบกลุ่มผู้ผลิต สัมภาษณ์กลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลผลิตภัณฑ์

2) ประมวลสภาพปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ถึงปัญหา และความเป็นไปได้ในการออกแบบ

3) ออกแบบผลิตภัณฑ์ 3 แบบ แล้วทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

4) จัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับศักยภาพในการผลิตของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส และความต้องการของตลาด

5) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

6) นำต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มผู้พิการ (บ้านเจน)

7) สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จากการใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ตัวอย่างต้นแบบผลิตภัณฑ์

5.1 ต้นแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากวัสดุใยกล้วย (วัสดุท้องถิ่น)

5.2 ภาพคอมพิวเตอร์กราฟิกเมื่อจัดวางผลิตภัณฑ์ในสถานที่จริง

5.3 ต้นแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากวัสดุใยกล้วย

6.3 โครงการบริการวิชาการ

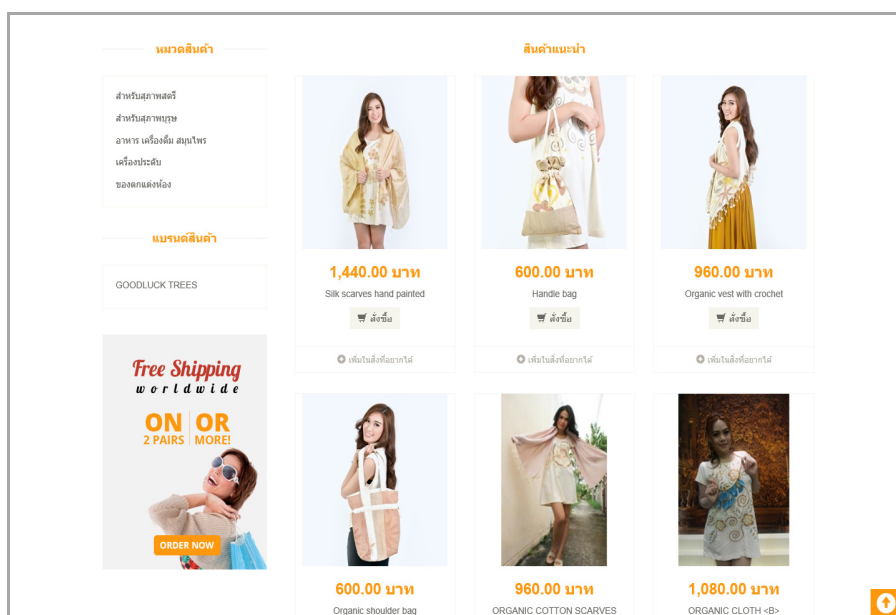
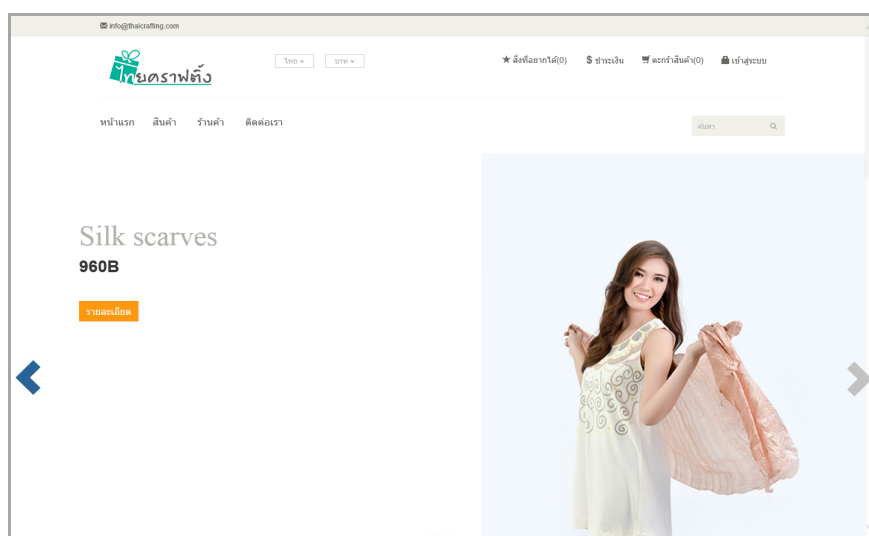
6.3.1 โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา

คณบดีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมด้วยคณะอาจารย์ ได้ลงพื้นที่และประชุมขับเคลื่อนแผนพัฒนาหมู่บ้านชุมชน ร่วมกับผู้นำหมู่บ้านและพัฒนาชุมชนอำเภอภูพาน และได้ข้อสรุปในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อจัดให้เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ชาวบ้าน โดยโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา จะประกอบไปด้วยกิจกรรมจำนวน 2 กิจกรรม ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของอำเภอภูพาน ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้นักเรียนในอำเภอภูพาน และกิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce

กิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มอบหมายให้ศูนย์พัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อชุมชน จัดทำกิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ ในวันที่ 26 -27 กรกฎาคม 2557 ณ อาคารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ม. พะเยา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชน ในด้านได้รับความรู้เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับชุมชน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนในที่สุด โดยมีวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถจากสาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกและมัลติมีเดีย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้เข้ารับการอบรมจากชุมชน โรงเรียน หมู่บ้านต่างๆ ผ่านทางผู้นำหมู่บ้าน และพัฒนาชุมชนอำเภอกุฉินารายณ์เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 50 คน

กิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce โดยการดำเนินการในระยะเวลาที่ผ่านมา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงมีแนวคิดที่จะจัดทำกิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce จำนวน 1 ระบบ และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้ประกอบการในชุมชน ใช้เป็นช่องทางเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับชุมชน ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนในที่สุด

สรุปผลโครงการ

7.1 สรุปผล

โครงการ “ไอซีที เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักวิจัยของคณะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนางานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์และแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ได้จริง ผ่านประเด็นด้านการพัฒนาและจัดการผลิตภัณฑ์วิสาหกิจ ชุมชนของอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา จากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างคณะฯ มหาวิทยาลัย และ สำนักงาน AB-Creative สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อที่จะผลิตผลงานวิจัยด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ที่มีการบูรณาการเข้ากับการบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มี ความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ของชุมชนตามแนวคิด 1 คณะ 1 อำเภอ

ผลการดำเนินงาน จากการสำรวจข้อมูลภาคสนามและการประชุมกลุ่มร่วมกันระหว่างระหว่าง นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อำเภอภูพาน ยาว จังหวัดพะเยา กลุ่มผู้ประกอบการที่มีความสนใจที่จะทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และได้ทำการลง ภาคสนามเพื่อไปยังกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความพร้อมและความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) กลุ่มทอผ้าบ้านร่องปอ 2) กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านร่องปอ และ 3) กลุ่มเย็บปักถักร้อย (คน พิการบ้านเจน) พบว่า ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในภาพรวมมีดังนี้

1. ขาดในเรื่องของความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านร่อง ปอ มีความต้องการความรู้ที่จะสามารถนำมาใช้ในการทอลายผ้าในรูปแบบใหม่ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าของ กลุ่มยังมีลักษณะลายผ้าไม่ที่รูปแบบ

2. มีความต้องการที่จะนำลักษณะหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประกอบการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เช่น การสร้างลายผ้าใหม่ของกลุ่มทอผ้า และในกลุ่มของผู้พิการ มีความต้องการที่จะพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ทำจากวัสดุท้องถิ่น เนื่องจากผลิตภัณฑ์กระเป๋ากลุ่มจัดเย็บขึ้นมานั้นไม่ได้มีความ แตกต่าง หรือมีจุดเด่นที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ ในพื้นที่ และมีข้อเสียเปรียบเรื่องกำลังการผลิตเนื่องจาก ข้อจำกัดด้านร่างกาย

3. กำลังการผลิตของแต่ละกลุ่มไม่สม่ำเสมอ ในบางช่วงมีคำสั่งซื้อมากแต่ตรงกับฤดูทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลักของสมาชิก จำนวนสมาชิกที่จะเข้าร่วมการผลิตมีน้อยทำให้สูญเสียช่องทางการค้าไป
4. มีการผันผวนของราคาวัตถุดิบในบางฤดู เช่น บางฤดูวัตถุดิบมีราคาสูง ทำให้ได้รับกำไรน้อยลง
5. มีการแข่งขันในตลาดสูงเนื่องจากสินค้าไม่แตกต่างกันมาก
6. กลุ่มการผลิตมีขนาดเล็กและขาดการบริหารงานที่เป็นระบบ เกิดปัญหาทางด้านศักยภาพในการผลิต
7. ขาดการสนับสนุนจากทางภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ขาดการพัฒนาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์
8. มีการพึ่งพิงลูกค้าประจำ ขาดช่องทางจำหน่ายเพื่อหาลูกค้าใหม่
9. ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ด้อยกว่าผลิตภัณฑ์อื่นที่มีมาตรฐานรองรับ
10. เทคโนโลยีด้านการผลิตยังไม่สามารถทัดเทียมกับคู่แข่งที่ผลิตผลิตภัณฑ์ลักษณะเดียวกัน

คณะนักวิจัยคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มกับกลุ่มผู้ประกอบการ ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความต้องการ จึงได้พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการดังกล่าว 3 โครงการเพื่อขออนุมัติสนับสนุนงบประมาณวิจัยได้คณะฯ และได้รับการพิจารณาสนับสนุน 2 โครงการ ประจำปีงบประมาณ 2557 ได้แก่ 1. การศึกษาและพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายวิสูตร แก่นเมือง งบประมาณ 50,000 บาท และ 2. การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มคนพิการ (บ้านเจน) อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา หัวหน้าโครงการ : นายนครเดช ชัยแก้ว งบประมาณ 50,000 บาท บูรณาการเข้ากับโครงการบริการวิชาการโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา ที่ได้มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ เพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาถึงแนวคิดของการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ จากวัสดุท้องถิ่นที่มีอยู่ และกิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce เพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่

7.2 ปัญหาและข้อจำกัด

1. เนื่องจากงานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะของการนำหลักความรู้ทางวิชาการไปใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการทำความเข้าใจแก่นักวิจัยของคณะฯ ที่ส่วนใหญ่จะเน้นไปยังการวิจัยพื้นฐานตามความถนัดของตนเองเป็นหลัก

2. ระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการค่อนข้างจำกัด (1 ปี) อาจจะไม่เพียงพอในขั้นตอนของการดำเนินงานตั้งแต่ การเขียนข้อเสนอโครงการ การส่งข้อเสนอพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการดำเนินการวิจัย ซึ่งอาจจะไม่สามารถดำเนินการวิจัยเสร็จได้ในเวลาอันจำกัด และจะส่งผลต่อการดำเนินโครงการบริการวิชาการที่เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

3. การดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้แก่ชุมชนในอำเภอภูพานยาว เนื่องจากเป็นการดำเนินกิจกรรมเป็นครั้งแรก ประสบปัญหาด้านการประสานงานไปยังส่วนงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ชุมชน สิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ติดต่อประสานงานไปยังหน่วยงานของอำเภอ และเพื่อดำเนินการต่อไป

4. กิจกรรมพัฒนาและให้บริการระบบ E-Commerce ประสบปัญหาในด้านของการการประชาสัมพันธ์การใช้ระบบ E-Commerce ส่งผลให้มีผู้ประกอบการเข้ามาใช้งานระบบยังไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเสนอให้มีประชาสัมพันธ์ระบบ E-Commerce ให้มากขึ้น และจัดกิจกรรมอบรมการใช้งานระบบ E-Commerce เพิ่มขึ้น

ลงนาม.....

(ผศ.ดร.ฐิติรัตน์ เขียวสุวรรณ)

วันที่.....

ภาคผนวก

การประชุมกลุ่มและสำรวจภาคสนามกลุ่มผู้ประกอบการ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบคอมพิวเตอร์จากผ้าทอใยกล้วย

การนำเสนอผลงาน 1 คณะ 1 โมเดล

